

Sygn. akt **XI Ka 938/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSA w SO Tamara Pawlak (spr.)

Sędziowie SO Sławomir Kaczor

SO Marek Trojniał

p.o. Protokolanta Wojciech Czajkowski

przy udziale Prokuratora Mirosławy Banach

po rozpoznaniu dnia 29 grudnia 2015r.

sprawy **B. K.** urodzonego (...) w K. s.F. i H. z d. S.

W. R. urodzonego (...) w S. s. Z.

i B. z d. S.

oskarżonych o czyn z art. 220 § 1 k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 5 maja 2015r. sygn. akt **II K 490/10**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonych na rzecz skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze: po 100 (sto) złotych tytułem opłat oraz po 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków.

Sławomir Kaczor Tamara Pawlak Marek Trojniał

Sygn. akt XI Ka 938/15

UZASADNIENIE

B. K. został oskarżony o to, że:

w dniu 16 września 2009 roku w miejscowości J. O., powiatu (...), województwa (...), pełniąc obowiązki dyrektora zakładu produkcyjnego Grupa (...) „ Sp. z o.o. Zakład (...) i będąc w związku z tym osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo i higienę pracy na terenie Zakładu, nie dopełnił wynikającego stąd obowiązku zapewnienia bezpiecznych warunków pracy na stanowisku palacza w ten sposób, że dopuścił do wykonywania na tym stanowisku przez Z. R. pracy związanej z obsługą kotła wraz z przenośnikiem taśmowym w sytuacji, gdy przenośnik taśmowy nie posiadał wymaganych osłon części ruchomych - bębnow prowadzących (napędowych), czym naraził wymienionego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, a w wyniku czego w czasie wykonywania przez Z. R. obowiązków pracowniczych związanych z kontrolą poprawności pracy przenośnika jego lewa ręka została pochwycona przez bębny

prowadzące (napędowe), co skutkowało powstaniem obrażeń ciała w postaci otwartego III stopnia złamania trzonu kości ramiennej lewej, z uszkodzeniem nerwu promieniowego oraz mięśnia naramiennego i podłopatkowego oraz złamaniem trzonów kości przedramienia lewego, które to obrażenia spowodowały ciężką chorobę długotrwałą Z. R.,

to jest o czyn z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W. R. został oskarżony o to, że:

w dniu 16 września 2009 roku w miejscowości J. O., powiatu (...), województwa (...), pełniąc obowiązki mistrza produkcji w zakładzie produkcyjnym Grupa (...), Sp. z o.o. Zakład (...) i będąc w związku z tym osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo i higienę pracy bezpośrednio podległych pracowników zamiany produkcyjnej nie dopełnił wynikającego stąd obowiązku zapewnienia bezpiecznych warunków pracy na stanowisku palacza związanego z weryfikacją sprawności maszyn przed dopuszczeniem pracowników do pracy w ten sposób, że dopuścił do wykonywania na tym stanowisku przez Z. R. pracy związanej z obsługą kotła wraz z przenośnikiem taśmowym w sytuacji, gdy przenośnik taśmowy nie posiadał wymaganych osłon części ruchomych - bębnow prowadzących (napędowych), czym naraził wymienionego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, a w wyniku czego w czasie wykonywania przez Z. R. obowiązków pracowniczych związanych z kontrolą poprawności pracy przenośnika jego lewa ręka została pochwyciona przez bębny prowadzące (napędowe), co skutkowało powstaniem obrażeń ciała w postaci otwartego III stopnia złamania trzonu kości ramiennej lewej, z uszkodzeniem nerwu promieniowego oraz mięśnia naramiennego i podłopatkowego oraz złamaniem trzonów kości przedramienia lewego, które to obrażenia spowodowały ciężką chorobę długotrwałą Z. R.,

to jest o czyn z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2015r. Sąd Rejonowy w Łukowie:

- na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. w zw. art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec B. K. i W. R. warunkowo umarzył na okres próby wynoszący po 2 (dwa) lata ;

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. i art. 39 pkt 7 k.k. orzekł od oskarżonych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwoty po 2 000 (dwa tysiące) złotych tytułem świadczenia pieniężnego;

- zasądził od oskarżonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego Z. R. kwotę 1 845,00 (jeden tysiąc osiemset czterdzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wykonywanego przez adw. C. G.;

- zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 2 581,00 (dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt jeden) złotych tytułem kosztów postępowania.

Od tego wyroku apelację wnieśli: prokurator, obrońca oskarżonego W. R. oraz obrońca oskarżonego B. K..

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na uznaniu, iż wina i społeczna szkodliwość czynów zarzuconych oskarżonym B. K. oraz W. R. nie są znaczne, a w związku z tym zachodzą podstawy do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego względem oskarżonych w sytuacji, gdy poczynienie prawidłowych ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie prowadzi do wniosków przeciwnych, co miało wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łukowie.

Obrońca W. R. zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego zarzucając rażącą obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia (art. 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k., 7 k.p.k., 424 § 1 k.p.k.) oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał istotny wpływ na treść orzeczenia.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Łukowie do ponownego rozpoznania.

Obrońca B. K. zaskarżył wyrok w całości. Zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4, 7 oraz 424 § 1 k.p.k. przez naruszenie zasady obiektywizmu oraz poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wyrażające się w uwzględnieniu jedynie dowodów wskazujących na winę i sprawstwo oskarżonego B. K. przy jednoczesnym pominięciu przy ocenie dowodów wyjaśnień i zeznań świadków, z których wynikają odmienne okoliczności, korzystne dla oskarżonego;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu, że oskarżony B. K. w dniu 16 września 2009r. w miejscowości J. O., pełniąc obowiązki dyrektora zakładu produkcyjnego Grupa (...) Sp. z o.o. Zakład (...) nie dopełnił obowiązku zapewnienia bezpiecznych warunków pracy na stanowisku palacza w ten sposób, że dopuścił do wykonania na tym stanowisku przez Z. R. pracy związanej z obsługą kotła wraz z przenośnikiem taśmowym w sytuacji, gdy przenośnik taśmowy nie posiadał wymaganych osłon części ruchomych – bębnow napędowych czym naraził wymienionego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, w wyniku czego Z. R. doznał obrażeń, które spowodowały ciężką chorobę długotrwałą, podczas gdy przeprowadzone w toku przewodu sądowego dowody pominięte w ocenie przez sąd wykluczają wypełnienie znamion z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 2 k.k. przez oskarżonego.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego B. K. od dokonania popełnienia zarzuconego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Wszystkie wniesione apelacje są niezasadne zatem zawarte w nich wnioski odwoławcze nie zasługują na uwzględnienie.

Z uwagi na treść art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k., wobec złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyłącznie w zakresie obejmującym oskarżonego B. K. K., niniejsze uzasadnienie ograniczone będzie tylko do części wyroku, której wniosek dotyczy tj. odnośnie oskarżonego B. K. K..

Wbrew zarzutom apelacji analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, iż Sąd I instancji przeprowadził postępowanie jurysdykcyjne zgodnie z obowiązującymi przepisami kodeksu postępowania karnego, nie naruszając żadnego z nich, zwłaszcza wskazanych w zarzucie z pkt 1 apelacji. Przeciwnie – zgromadził kompletny, wyczerpujący materiał dowodowy, który w całości – zgodnie z wymogami art. 410 k.p.k. – poddał analizie a następnie trafnej ocenie, nie wykraczając poza granice uprawnień wskazane w art. 7 k.p.k. i na tej podstawie ustalił nie budzący zastrzeżeń stan faktyczny, dokonując nadto prawidłowej jego oceny z punktu widzenia prawa karnego materialnego. Wbrew twierdzeniom skarżącego, w uzasadnieniu wyroku, odpowiadającym wymogom art. 424 § 1 k.p.k. Sąd orzekający wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione a jakie nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, wyjaśniając nadto podstawę prawną wyroku; argumentacja zawarta w tymże uzasadnieniu (k. 977 i in.) jako obszerna, logiczna i przekonująca zasługuje na aprobatę, nie zachodzi zatem konieczność ponownego, szczegółowego jej przytaczania.

Podnieść jedynie należy – za Sądem Rejonowym – iż związek przyczynowy między zaniechaniem ze strony oskarżonego w zakresie nadzoru nad właściwą eksploatacją maszyn i urządzeń, zapewnienia warunków pracy odnośnie przestrzegania przepisów bhp, a skutkiem w postaci uszkodzenia ciała pokrzywdzonego, powodującego jego ciężką chorobę długotrwałą został należycie udowodniony. Z prawidłowo ocenionej, jednoznacznej, logicznej, wyczerpującej i nie budzącej zastrzeżeń opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego oraz bhp mgr inż. K. I. sporządzonej na piśmie i uzupełnionej ustnie na rozprawie (k. 744 i in., 697 i in., 916 i in.) wynika, iż pierwszoplanowe znaczenie dla zaistnienia wypadku miał brak osłon części ruchomych – bębnow napędowych i

dopuszczenie w takich warunkach pokrzywdzonego do pracy związanej z obsługą kotła z przenośnikiem taśmowym. Biegły dokonał analizy aktów prawnych różnej rangi, obowiązujących w Zakładzie Produkcyjnym (...) m.in. Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 30.10.2002r. (Dz. U. nr 191 poz. 1596) w sprawie minimalnych wymagań dot. BHP w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy i zasadnie stwierdził, że te – minimalne – wymogi (zamontowanie osłon) nie zostały spełnione, mimo nadto zaleceń pokontrolnych w tym zakresie z 2008r. (zatem sprzed wypadku). Na aprobatę zasługuje pozytywna ocena wniosków zawartych w opinii biegłego zarówno co do mechanizmu zaistnienia zdarzenia będącego przedmiotem sprawy (potknięcie się pokrzywdzonego na nierównym podłożu) i uznania prezentowanej przez oskarżonego i obronę wersji o manipulowaniu przez pokrzywdzonego kijem w urządzeniu celem usunięcia żużlu (jako dowolnej i nie wynikającej z żadnego dowodu) za najmniej prawdopodobną. Biegły logicznie stwierdził, iż pokrzywdzony jest praworęczny, a do wykonania takich czynności potrzeba większej siły, a nadto – w takiej sytuacji taśma wciągnęłaby najpierw sam kij (co przecież nie nastąpiło).

W kontekście opinii biegłego i wskazanych w niej przepisów, niezrozumiałe są wywody apelacji, w której skarżący, przytaczając oczywisty zapis § 15 ust. 3 Rozporządzenia, o którym mowa wyżej („stosuje się osłony...”) wyraża pogląd, iż zamiast osłon mogą być zastosowane „inne urządzenia ochronne...”. Przytoczony przepis ma charakter obligatoryjny nadto żadne inne „urządzenia ochronne” nie zostały zastosowane a automatyczne wyłączanie urządzenia nie zadziałało i zaistniała konieczność wyłączenia go przez inne osoby wewnątrz budynku. Odnosząc się do kolejnych wywodów apelacji stwierdzić należy, iż są one wyłącznie polemiczne, abstrahujące od dowodów przemawiających na niekorzyść oskarżonego.; skarżący stara się (podobnie jak i w procesie, w którym podjęta została nawet próba wykazania, że pokrzywdzony umyślnie włożył rękę w pracujące urządzenie celem uzyskania odszkodowania), wskazać na zachowanie pokrzywdzonego jako wyłączną przyczynę zaistniałego zdarzenia. Z kolei wywody apelacji, dotyczące braku związku przyczynowego między zaniechaniem ze strony oskarżonego a zaistniałym skutkiem (opatrzone licznymi zapytaniami na które skarżący sam udziela odpowiedzi – korzystne dla oskarżonego) nie wytrzymuje krytyki: z lapidarnego lecz oddającego istotę problemu wniosku biegłego wynika przecież, iż: „jakby pokrzywdzony się poślizgnął, a były przy maszynie wymagane osłony części ruchomych to ta ręka by się tam nie dostała” (k. 917v.).

Wbrew zarzutowi z pkt.1 Sąd I instancji nie „pominął” ani wyjaśnień oskarżonego ani zeznań świadków; do wszystkich dowodów osobowych odniósł się adekwatnie do wiedzy poszczególnych osób co do okoliczności istotnych dla oceny faktycznej i prawnej zdarzenia. Prawdowości ustaleń faktycznych – wbrew stanowisku skarżącego – nie podważa brak zapisu w dokumentacji lekarskiej dotyczącego obrażeń twarzy pokrzywdzonego, która to dolegliwość ma charakter drugorzędny. Opiniujący w sprawie biegły chirurg wydawał opinię (k. 120-121) dotyczącą obrażeń ręki, mechanizmu ich powstania i ich oceny medyczno-prawnej, opierając się na dokumentacji lekarskiej dotyczącej przecież ciężkiego urazu tego narządu ciała. Natomiast opisane w opinii biegłego zachowanie się pokrzywdzonego jako przyczynienie się do zdarzenia zostało w należyтым stopniu uwzględnione przez Sąd przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Reasumując: skoro skarżący nie wykazał, jakich błędów w zakresie logicznego rozumowania dopuścił się Sąd meriti przy ocenie dowodów a następnie ustaleniu stanu faktycznego (a tylko wskazanie takich uchybień mogłoby stanowić płaszczyznę do podjęcia próby weryfikacji trafności wyroku) poprzestając na kontestowaniu stanowiska Sądu we wszystkich zakresach – apelacja jako niezasadna nie zasługuje na uwzględnienie.

Z tych względów, nie stwierdzając nadto okoliczności z art. 439 § 1 k.k. i 440 k.p.k. Sąd Okręgowy orzekł, jak na wstępie. Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych za II instancję uzasadniają przepisy art. 636 k.p.k. w zw. z art. 629 i 627 k.p.k. oraz art. 12 i 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (z późn. zm. – tekst jednolity z 8.08.1983r. – Dz. U. Nr 49 poz. 223).

Sławomir Kaczor Tamara Pawlak Marek Trojniał